

Nationaal Inlichtingenbureau

Pilootdepartement: FOD Buitenlandse Zaken

Werkdocument 21

I. TOE TE PASSEN BEPALINGEN

A. Rechtsgrond

1. Internationaal recht

- a) De artikelen 122 van de Derde Conventie en 136 tot 139 van de Vierde Conventie maken de grondslag uit voor deze aangelegenheid.

Zowel voor krijgsgevangenen als voor personen beschermd door de Vierde Conventie die zich in de macht van een Partij bevinden, is het nagestreefde doel hetzelfde:

- (1) het centraliseren van de gegevens m.b.t. de beschermde personen;
- (2) deze gegevens doorgeven aan het Centraal Agentschap voor Inlichtingen (hernoemd als Centraal Agentschap voor Opsporing - ACR - CICR) en, als daartoe reden bestaat, aan de beschermende Mogendheden ter informatie van de belanghebbende Mogendheden;
- (3) het beantwoorden van vragen om inlichtingen, zo nodig na het verrichten van onderzoek;
- (4) het veilig stellen van de afgifte aan de gerechtigden van alle persoonlijke voorwerpen achtergelaten door beschermde personen ingeval van vrijlating, repatriëring, overlijden, enz.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat:

- (1) bepaalde gegevens met betrekking tot burgers vertrouwelijk moeten blijven : zie artikelen 43 lid 2 en 137 lid 2 van de Vierde Conventie. Hetzelfde geldt overigens in de praktijk voor bepaalde categorieën van krijgsgevangenen - deserteurs, verplaatste personen, ...;
- (2) andere bepalingen van de Conventies in uitdrukkelijke tussenkompst voorzien van inlichtingenbureaus. Zo bijvoorbeeld, artikel 120, lid 2 van de Derde Conventie (verklaring van overlijden) en artikel 130 van de Vierde Conventie (lijst van

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

graven); tevens zou het logisch voorkomen aan dezelfde bureaus bepaalde transmissietaken op te dragen, zie de artikelen 77 (administratieve documenten) en 120 (testamenten) van de Derde Conventie; artikelen 113 (allerlei documenten) en 129 (testamenten en overlijdensakten) van de Vierde Conventie.

b) Specificaties

Categorieën van te ficheren personen:

- (1) ingevolge de Derde Conventie (krijgsgevangenen)
  - (a) de gevangenen bedoeld in de categorieën opgesomd in artikel 4A van de Derde Conventie en de artikelen 43 en 44 van het Eerste Aanvullend Protocol;
  - (b) de gelijkgestelde personen opgesomd in artikel 4A van de Derde Conventie;
  - (c) het medisch en religieus personeel aangehouden overeenkomstig artikel 33 van de IIIe Conventie. Hier zou het geval moeten onderzocht worden van medisch en religieus personeel dat voorlopig wordt vastgehouden in afwachting van hun repatriëring;
  - (d) de gevangenen waarvan het statuut moet worden bepaald ingevolge artikel 45 van het Eerste Aanvullend Protocol.

Dienen eveneens te worden geficheerd, indien ze zulks nog niet zijn als gevangenen, de gekwetsten, zieken en schipbreukelingen behorende tot de hierboven genoemde categorieën en in de macht van de Belgische overheden.

Moeten tenslotte geficheerd worden indien ze het niet reeds waren als gevangenen, de overleden personen voor het stoffelijk overschot van wie de Belgische overheden instaan (zie C I - artikel 16 en C II - artikel 19).

De fiches met betrekking tot de voormelde personen moeten de inlichtingen bevatten voorzien in de artikelen 16 en 17 van de Eerste Conventie, 19 van de Tweede Conventie en 122 van de Derde Conventie (zie ook C III - artikelen 17 en 120).

(2) ingevolge de Vierde Conventie (burgers)

Personen die zich in de macht van de Belgische overheden bevinden maar geen Belgische onderdanen zijn:

- (a) geïnterneerde personen of personen aan wie een verplichte verblijfplaats wordt aangewezen, overeenkomstig de artikelen 18, 41, 42, 43 en 68;

Nationaal Inlichtingenbureau

(b) personen gearresteerd of aangehouden uit hoofde van misdrijven die verband houden met het conflict (zie C IV - artikelen 5 en 68, P I - artikel 75);

(c) de geëvacueerde kinderen (P I - artikel 78 §.3);

(d) personen opgespoord door hun families (C IV - artikel 26).

De fiches moeten opgesteld worden met in acht name van de voormelde artikels alsook van de artikelen 136 en 138 van de Vierde Conventie en van bijlage III bij de Conventie (interneringskaart).

2. Nationaal recht

a) Wet van 3 september 1952 houdende aanneming van de Conventies van Genève van 1949;

b) Wet van 16 april 1986 houdende aanneming van de Aanvullende Protocollen van 1977.

B. Analyse van de te nemen maatregelen

Een nationaal inlichtingenbureau tot stand brengen dat beantwoordt aan de vereisten van de Conventies en van het Eerste Aanvullend Protocol.

II. BETROKKEN DEPARTEMENTEN

A. FOD Buitenlandse Zaken

B. Ministerie van Landsverdediging

C. FOD Binnenlandse Zaken

D. FOD Volksgezondheid

E. FOD Openbaar ambt

F. FOD Justitie

III. BUDGETTAIRE WEERSLAG

A. Zolang de dienst niet is opgericht ingevolge omstandigheden die zulks noodzakelijk maken, dient de financiering te worden begroot van:

1. de aankoop van voldoende meubilair en bureelmateriaal met het oog op een opstarten, te definiëren volgens het organogram;

2. het aanmaken van zetplaten voor briefpapier voor algemene briefwisseling;

3. de aanschaf van het nodige informaticamateriaal (hardware) (desgevallend aan te sluiten op bestaand materiaal);

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

4. programmatie voor de specifieke informaticabehoeften van het bureau (software : fiches, tekstverwerking);
  5. vervangingsmateriaal in geval van informaticapanne;
  6. onderhoud en stockage;
  7. eventuele uitbreiding van het kader om te voorzien in een onderhoudsverantwoordelijke.
- B. Variabele elementen volgens de bij het opstarten vast te stellen noden.

IV. STAND VAN ZAKEN

Januari 1990: opsturen van fiche 01/0190 en van een aanvullende documentatie aan de betrokken Departementen met het oog op een vast te leggen vergadering.

Maart 1990: ingevolge vergadering, opstellen van de fiche 01/0390 en verzenden ervan naar de deelnemers.

Er werd opgemerkt dat het Rode Kruis van België reeds over een zekere ervaring beschikt terzake dankzij zijn internationale dienstverlening.

Maart 1996: updating van de fiche door de zorgen van het Rode Kruis van België.

November 2004: benoeming door het Ministerie van Landsverdediging van een projectofficier, belast met het invoeren van de grondslagen van de militaire tak van het NIB.

Op verzoek van de ICHR heeft het Ministerie van Landsverdediging aanvaard om, bij wijze van proefervaring, de Militaire Sectie van het NIB op te richten. De bedoeling bestaat erin op termijn het NIB volledig uit te bouwen.

Een raming van de werklust heeft het mogelijk gemaakt de lijst op te stellen van het nodige personeel voor de werking van de Militaire Sectie, namelijk 2 officieren, Adviseurs in Recht inzake gewapende conflicten en 6 onderofficieren. Aangezien het, wegens de herstructurering van de Krijgsmachten, uitgesloten is om een beroepseenheid op te richten, werd de verantwoordelijkheid voor de werking van de Militaire Sectie van het NIB toevertrouwd aan een reserve-eenheid verbonden aan de Afdeling "Plannen en concepten" van het Stafdepartement "Operaties en training". De organieke tabel van deze reserve-eenheid (2 officieren en 6 onderofficieren) werd officieel gemaakt. Om de officierfuncties in te vullen, werd eerst een oproep tot kandidaten gelanceerd via de Internetsite van de Reserve. Op 15 september 2004 werd een reserveofficier aangewezen om de functie van project-officer belast met het opstarten van de desbetreffende werkzaamheden, uit te oefenen.

November 2004: organisatie door de ICHR van een studiedag gewijd aan de problematiek van vermiste personen en van hun opsporing (verslag als bijlage).

Op 9 november 2004 heeft deze officier deelgenomen aan de "Ronde Tafel over de vermiste personen in geval van gewapend conflict". Dankzij de nuttige informatie verkregen tijdens deze "Ronde Tafel", kan de projectofficier de werkzaamheden starten vanaf januari 2005.

V. VOORSTELLEN VAN BESLISSING

Nationaal Inlichtingenbureau

- A. het creëren van een of meerdere administratieve diensten (organogram, taakbeschrijving, middelen) voor het beheer en gebruik van twee fiches:
1. krijgsgevangenen;
  2. geïnterneerde burgers

met mogelijkheid tot:

1. archivering van en toegang tot de met deze fiches overeenstemmende nominatieve dossiers;
2. controle van de bewaring en registratie van de persoonlijke voorwerpen van beschermde personen;
3. verzending van correspondentie en pakjes;
4. opsporing en controle van de inlichtingen.

N.B.

In vreedstijd zal de dienst normaal niet operationeel zijn. Niettemin dienen zowel personeel, lokalen, bureelmateriaal, informaticamiddelen (hardware en software) gekend en in voorkomend geval op aanwijsbare plaatsen beschikbaar te zijn.

De nodige computerprogrammatie zou reeds moeten tot stand gebracht en beschikbaar zijn zodat zij zonder uitstel kan worden in werking gesteld.

Het personeel afkomstig van de verschillende departementen, alsook van alle andere betrokken instellingen, moet op korte termijn kunnen opgeroepen worden, b.v. volgens de formule van een crisiscel.

Er dient een verantwoordelijke te worden aangesteld voor de bijwerking van de files.

- B. De corresponderende instanties van de dienst dienen te worden aangewezen, zowel naar boven als naar onder toe. Deze aanwijzing zal afhangen van de modaliteiten van tenuitvoerlegging van de bepalingen van de conventies m.b.t. de krijgsgevangenen en burgerlijke geïnterneerden (b.v. fiches CIII, CIV-41, CIV-43, CIV-68, CIV-79, CIV-141)

1. Naar onder toe:
  - a) Belgische militaire overheden:
    - (1) voor de gevangenneming van de krijgsgevangenen;
    - (2) verantwoordelijken voor de gevangenkampen;
    - (3) verantwoordelijken voor de hospitalisatiekampen.
  - b) Belgische burgerlijke en militaire overheden die tussenkomen bij de arrestatie en gevangenhouding of internering van personen beschermd ingevolge de Vierde Conventie en Protocol, hun hospitalisatie, de evacuatie van kinderen, enz.

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

- c) dienst voor vreemdelingen, nationaal register en gemeenten (buitenlandse onderdanen die niet gevangen of geïnterneerd zijn).
  - d) Rode Kruis van België
2. Naar boven toe:
- a) geallieerde inlichtingenbureaus
  - b) Centraal Agentschap voor Opsporing (ICRK)
  - c) Beschermende Mogendheden
- C. de nodige richtlijnen vaststellen teneinde het doorgeven van de gegevens aan het Bureau te verzekeren en het Bureau in de mogelijkheid te stellen zich van zijn opsporings- en controletaak te kwijten (zie eveneens andere fiches met voorgestelde maatregelen)
- D. de dienst onderbrengen bij een administratie of een ander geschikt bestaand orgaan.

In de loop van de voorbereidende vergadering gehouden voor het opstellen van deze fiche, waren de deelnemers de mening toegedaan dat de dienst bij voorkeur zou worden ondergebracht bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, meer bepaald omwille van de directe contactmogelijkheden met:

1. het Rijksregister, zijnde het enige nuttige bestaande gegevensbestand;
2. de gemeenten van het Rijk;
3. de algemene politie van het Rijk.

Eveneens, omwille van het burgerlijk en preventief karakter van de opdrachten van dit Departement en van het feit dat deze formule wellicht ook goedkoper is.

Er moet worden opgemerkt dat de toegang tot de gegevens van het Rijksregister, zowel actuele als historische gegevens, slechts kan toegestaan worden door de Koning binnen de perken en onder de voorwaarden voorzien in de organieke wet van 8 augustus 1983 op dit Register. Negen soorten inlichtingen worden in dit geïnformatiseerde gegevensbestand opgeslagen.

Ingevolge de bepalingen van artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983 voormeld, kunnen alleen de openbare overheden, de instellingen van openbaar nut bedoeld door de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, de notarissen, gerechtsdeurwaarders, alsook de instellingen naar Belgisch recht belast met opdrachten van algemeen belang, de toestemming bekomen om kennis te nemen van een of meer van deze inlichtingen.

In de huidige stand van zaken kan derhalve slechts overwogen worden om een dergelijke toegang te verlenen aan het Nationaal Inlichtingenbureau, voor zover voldaan zou zijn aan alle bepalingen van de wet van 8 augustus 1983 houdende inrichting van een nationaal Register der fysieke personen.

Het voorstel van een apart inlichtingenbureau voor de krijgsgevangenen en een voor de burgers werd niet in aanmerking genomen, enerzijds omdat de werkwijze toch dezelfde zou zijn,

Nationaal Inlichtingenbureau

en anderzijds omdat een gemeenschappelijke en identieke logistiek goedkoper zou uitvallen. Er werd aangevoerd dat, in geval van conflict, het chronologisch eerst de "burgerlijke" sectie van het bureau is die zou moeten in werking treden gedurende een vrij lange periode. Het zou methodisch dus eenvoudiger zijn de "militaire" afdeling daarbij gewoon te laten aansluiten.

Het voorstel om het beheer van het bureau toe te vertrouwen aan het Rode Kruis werd eveneens afgewezen, enerzijds omwille van de noodzaak om mechanismen te voorzien die kunnen beroep doen op de openbare macht bij het opzoeken van bepaalde inlichtingen of het opvorderen van informatie bij ondergeschikte besturen, en anderzijds omwille van de budgettaire implicaties, welke klaarblijkelijk in deze hypothese zwaarder zouden wegen. Deze bevindingen verhinderen in geen geval de samenwerking met de "tracing" diensten van het Rode-Kruis.

De inplanting van de dienst bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken betekent daarom niet dat dit departement alleen moet instaan voor de effectieve werking van het Bureau. Elk betrokken departement dient in ieder geval verbindingsagenten met beslissingsbevoegdheid aan te duiden. Het Ministerie van Landsverdediging zou het nodige personeel kunnen ter beschikking stellen voor de "militaire" afdeling van het bureau, enz.

De volgende acties zouden moeten ondernomen worden:

1. de FOD Binnenlandse Zaken zou concreet moeten betrokken worden bij de uitvoering, en aan de FOD van Ambtenarenzaken zou steun moeten worden gevraagd (raad inzake inrichting, informatica, opstellen van de organieke en detacheringsbesluiten);
2. een basisdossier zou moeten worden samengesteld.

VI. LAATSTE BIJWERKING

December 2004.

VII GOEDKEURINGSDATUM

14 december 2004.

VIII. BIJLAGEN

- A. Verslag van Kolonel REMACLE betreffende de organisatie van een NIB;
- B. Verslag en evaluatie van de studiedag van 9 november 2004.

BIJLAGE A

INTERMINISTERIELE COMMISSIE
HUMANITAIR RECHT

Bijlage aan werkdocument 21

NATIONAAL INLICHTINGENBUREAU

VOORWERP: Nationaal inlichtingenbureau -basisdocument

Verwijzingen:

1. IIIe Conventie van Genève betreffende de behandeling van de Krijgsgevangenen (GIII-122);
2. Ite Conventie van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd (GIV - 136 tot 141);
3. Gids voor de NDRK - ICKR -1985;
4. Adviezen ter attentie van de opsporingsdiensten van de NDRK - Naamslijst en informatica instrument - gebruiksgids - ICKR - 1994;
5. Adviezen ter attentie van de opsporingsdiensten van de NDRK - Mededeling van de individuele gegevens via elektronische weg - ICKR - 1996;
6. Nationaal Inlichtingenbureau (N.I.B.) - ICKR - (zonder nummer noch datum);
7. Het NIB ten gunste van de slachtoffers van gewapende conflicten door Marco SASSOLI - Internationaal Revue van het Rode Kruis - januari - februari 1987 (uittreksel);
8. Commentaren (Com.) van de IIIe en Iv^e Conventie van Genève - ICKR - 1958.

Basiswerkdocumenten en deelwerkdocumenten

1. Werkdocument nr. 21 - Nationaal Inlichtingenbureau;
2. Werkdocument nor 20 - Vermisten - opsporing - registratie en mededeling van informatie;
3. Werkdocument nr. 22 - Repatriëring van stoffelijke overschotten - gravendienst;
4. Werkdocument nor 26 - Noodzakelijke maatregelen voor de toepassing van de Derde Conventie van Genève;
5. Werkdocument nr. 32 - Gezinshereniging;
6. Werkdocument nr. 34 - Internering van burgers;
7. Werkdocument nr. 40 - Bescherming van kinderen - Krijgsgevangenen.

Inhoudstafel

Bijlage A - Het Centraal Agentschap voor Opsporing (CAO);

Bijlage B - Het Nationaal Inlichtingenbureau (NIB)

- Sectie 1 - Organisatieplicht - Algemene taken
- Sectie 2 - Plichten (of taken) en rechten van het NIB
- Sectie 3 - Algemene organisatie van het NIB
- Sectie 4 - De functie: Nieuwsuitwisseling
- Sectie 5 - De functie: Inlichtingen

Nationaal Inlichtingenbureau

Sectie 6 - De functie: Opsporingen

Sectie 7 - De functie: Gezinshereniging

Sectie 8 - Nominale lijst en informatica

1. Deze bijlage is een aanvulling van het werkdokument nr. 21, bestemd om de belanghebbende departementen in te lichten over de verschillende functies van een NIB en de gevolgen die zij kunnen trekken op het vlak van haar organisatie, de procedures en de in werking te stellen middelen en de rol van de verschillende departementen.

2. Algemene beschouwingen

a. Het NIB moet operationeel zijn vanaf het begin van een conflict of men nu Partij is in het conflict of niet (Vb: in geval van onthaal van de personen behorende tot een Partij bij het conflict).

b. De bureaus moeten tevens kunnen geopend worden op het bezet grondgebied of op het grondgebied van een bevriend land (Com. IV, p. 559).

c. Het is aan de Staat om de internationale verantwoordelijkheid tot het oprichten van een NIB op zich te nemen en zich ervan te vergewissen dat deze zich correct van haar plichten kwijt.

d. De organisatie van het NIB gebeurt niet zomaar ¹. Een resolutie getiteld "Nationaal Inlichtingenbureau", aangenomen bij consensus tijdens de XXV e Internationale Conferentie van het Rode Kruis, "verzoekt de Staten, partij bij de Conventies met aandrang om alle nodige maatregelen te nemen tot oprichting van hun nationaal inlichtingenbureau in vreedstijd zodat deze zich van alle taken kan kwijten vanaf het begin van een gewapend conflict".

e. Het nut van een inlichtingenbureau in vreedstijd zou moeten onderzocht worden meer bepaald in geval van rampen al dan niet veroorzaakt door de natuur, gevaarlijke situaties voor onze landgenoten in het buitenland,...

f. De personen over wie de inlichtingen moeten worden doorgegeven betreffen niet alleen meer de KG en de IC, maar alle "beschermden personen", meer bepaald diegenen die gedefinieerd worden in het artikel 4 van de IV Conventie (Com. IV, p. 559).

g. De centralisatie van de inlichtingen blijkt over het algemeen wenselijk om redenen van efficiëntie, hoewel gespecialiseerde secties kunnen worden opgericht ten einde de problemen te behandelen eigen aan zekere categorieën van personen (Vb. KG, kinderen,...).

h. Ten einde haar taak te vervullen die erin bestaat de noodzakelijke inlichtingen te ontvangen vanwege de verschillende administratieve diensten over de beschermden personen die onder de bevoegdheid van de Staat vallen, moet het NIB onder de controle staan van de Staat.

i. In bepaalde gevallen mag de toegang tot deze individuele gegevens niet automatisch gebeuren ten einde zekere problemen van veiligheid en vertrouwelijkheid te vermijden (Vb: vreemdelingen op nationaal grondgebied).

1 " De partijen bij het conflict (of niet) zullen niet wachten om genoemd Bureau te organiseren tot, bijvoorbeeld, hen vragen tot inlichtingen toekomen over eventuele burgervijanden die zich op hun grondgebied zouden bevinden, evenzo zullen zij niet wachten tot KG zijn gemaakt om het desbetreffend Bureau op te richten" (Com IV, p. 559).

Nationaal Inlichtingenbureau

3. Aanbevelingen

Zie eveneens de § V, A van het werkdocument nr. 21 - voorstellen van beslissing

- a. De werkgroep belast met de inplaatsstelling van een NIB moet, na 8 jaar onderbreking, haar werkzaamheden hervatten.
- b. De werkgroep zal de taken moeten vastleggen die het NIB zal moeten uitvoeren, en de plaats bepalen in het geheel van elk departement of organisme.
- c. De werkgroep een algemeen werkschema moeten opstellen voor de volgende sessie 1998 - 1999 en een beperkte werkgroep aanduiden. Deze laatste zal belast zijn met het preciseren van de aard, de samenstelling en de werkmethoden van het NIB.
- d. De werkgroep zal tevens het eventueel nut moeten onderzoeken van de oprichting van een soortgelijk Bureau vanaf vreedstijd voor wat betreft de burgers die het slachtoffer zijn van bijzondere omstandigheden (Vb rampen al dan niet veroorzaakt door de natuur, geëxpatrieerden in een land in conflict, ...). Dit bureau zou de aanzet kunnen zijn van een NIB (burgersectie).
- e. Zo niet, zou een beroep kunnen worden gedaan op Landsverdediging om een militaire sectie van het NIB op te starten ten titel van pilootervaring.

CENTRAAL AGENTSCHAP VOOR OPSPORING (CAO)

1. Algemeenheden

- a. Een centraal Agentschap voor inlichtingen (heden: opsporing) is opgericht in neutrale landen door het ICRK (G III-123, al 1; G IV-140, al 1). De activiteit van een CAO is verplicht in geval van conflict. Actueel beschikt het ICRK over een administratief orgaan met een permanent karakter.
- b. Dit Agentschap" centraliseert alle inlichtingen dewelke zij zal bekomen via officiële of privé weg over de KG (G III-123, al 2) en over de beschermde personen (G IV-140, al 2).
- c. Zij zal dezen zo vlug mogelijk overmaken aan het land van oorsprong of aan de Macht waarvan zij afhangt (G III-123, al 2; G IV-140, al 2).
- d. Zij zal vanwege de Partijen bij het conflict alle faciliteiten ontvangen om deze transmissies uit te voeren (G III-123, al 2; G IV-140, al 2); de Staten, [...] zullen de financiële steun verlenen dewelke het CAO nodig heeft (G III-123, al 3; G IV-140, al 3).

2. Taken van het CAO

Opdrachten: Het verzekeren, inlichten, herstellen van de communicatie tussen de verspreide gezinsleden.

Twee activiteiten:

- Uitwisseling van nieuws (correspondentie)
- Opsporen (proactief) - verzamelen, overmaken en klasseren van de inlichtingen

3. Juridische en wettelijke basis (Ref3)

- De Conventies en Protocols
- Het principe van de familiale integriteit
- Het recht van familiale correspondentie
- Het recht van de families om het lot van hun leden te kennen
- Hereniging van de verspreide families (resoluties van de internationale Conferenties)

4. Voor de CAO's is geen enkele taak is uitdrukkelijk voorzien in de artikelen betreffende de CAO in de Conventies. Niettemin zullen dezen de CAO bijstaan in de verzameling en de transmissie van de inlichtingen betreffende de krijgsgevangenen en de beschermde personen.

5. Contacten van de CAO (Ref3)

-In oorlogstijd (OT), werkt het CAO met de NIB [of hun substituten de nationale Verenigingen van het Rode Kruis (RK)]

-In vreedstijd (VT), handelt het CAO met de nationale Verenigingen of op eigen initiatief.

NATIONAAL INLICHTINGENBUREAU (NIB)

SECTIE I – ALGEMEENHEDEN

1. Algemene taak

Het NIB heeft als algemene taak het verkrijgen en overmaken van de inlichtingen over de **beschermde personen**, burgers en militairen, van de Tegenpartij die zich in de macht bevinden van de Partij van wie het NIB afhangt.

2. Algemene organisatie van een NIB ten voordele van de KG (G-I22)

a. Een NIB moet operationeel zijn ten voordele van de KG in de volgende omstandigheden (G III-I22, al1):

- van af het begin van een conflict en/of in alle gevallen van bezetting die de Staat betreft;
- wanneer de Staat, als neutrale Macht of niet oorlogvoerend, personen behorende tot één van de categorieën bepaalt in het artikel 4 van de IIIe Conventie op hun nationale grondgebied zouden ontvangen en die zouden moeten geïnterneerd worden;

Commentaar:

- De verplichting om een NIB op te richten rust op de Machten bij het conflict en op de neutrale of niet-oorlogvoerende² Machten ten aanzien van de belligeranten geïnterneerd op hun grondgebied (Com III, p. 605).
- De NIB zouden moeten kunnen open zijn op bezet gebied of op het grondgebied van een geallieerd land.
- De regeringen hebben de keuze van organisme belast met de samenstelling van een NIB. Daar waar een NIB bestaat, is het dikwijls de NDRK die ermede belast is of in elk geval er actief aan deelneemt (Com III, p. 605).
- Het openen van één of meerdere afdelingen van het NIB zou kunnen worden overwogen in geval van natuurrampen of andere, ...voorkomend op het nationaal grondgebied of in een ander land, en Belgen treft.

b. Dit bureau moet beschikken over lokalen, materieel en personeel nodig om op een efficiënte wijze te functioneren (G III-122, al1).

Commentaar:

De inhechtenis houdende Macht mag hiervoor de KG gebruiken³. Dit gebruik heeft in het verleden uitstekende resultaten gegeven (Com III, p. 605).

c. Dit bureau zal van de overheden de informatie betreffende alle vijandelijke personen behorend tot de categorie van personen bepaalt in het artikel 4 en die onder hun bevoegdheid vallen, ontvangen waarvan hierna sprake (G III-I22, al 2) en tevens de inlichtingen betreffende de door hen getroffen maatregelen ten aanzien van beschermde personen die sinds meer dan twee weken zijn aangehouden, met huisarrest geplaatst of geïnterneerd (G IV-136, al 2)

² Deze verplichten voor de neutrale Partijen of niet-partijen bij het conflict is niet hernomen in de IVe Conventie.

³ De mogelijkheid werd niet beoogd in de IVe Conventie

d. Dit bureau zal onverwijld de navolgende inlichtingen (G III-122, al 3,4 & 5) overmaken aan de belanghebbende Machten via de beschermende Machten (G III-122, al 3) en het CAO (G III-123):

(1) Identiteit en adres

- naam
- voornamen
- graad
- stamnummer
- plaats en volledige datum van geboorte
- aanwijzing van de Macht waarvan hij afhangt
- voornaam van de vader en de naam van de moeder
- naam en adres van de persoon die moet worden ingelicht
- adres waar de briefwisseling kan worden gestuurd aan de gevangene

(2) Verschillende overplaatsingen

- overbrenging
- invrijheidstelling
- repatriëring
- ontsnapping
- hospitalisatie
- overlijden

(3) De gezondheidstoestand van de zieken en zwaar gekwetsten (regelmatig, indien mogelijk wekelijks).

e. Dit bureau zal moeten antwoorden op alle vragen die zullen worden gesteld betreffende de gevangenen inbegrepen zij die zijn overleden in gevangenschap. Zij zal de nodige onderzoeken starten ten einde zich de inlichtingen te verschaffen die zij niet zou bezitten (G III-122, al 16).

f. Alle geschreven communicaties uitgevoerd door dit bureau zullen geauthentificeerd worden door een handtekening of een zegel (G III-122, al 7).

Commentaar: middelen tot authenticeren zouden moeten worden gezocht voor de andere middelen tot communicatie.

g. Dit bureau zal bovendien belast zijn met het ontvangen en overmaken aan de belanghebbende Machten van alle persoonlijke waardevolle voorwerpen inbegrepen de bedragen in een andere munt dan deze van de gevangenhoudende Mogendheid en tevens van de documenten, nagelaten door de gevangenen naar aanleiding van hun repatriëring, invrijheidstelling, ontsnapping of overlijden, en die enige belang hebben voor de naaste ouders.

Deze voorwerpen zullen worden overgemaakt in pakketten verzegeld door het Bureau; bij deze pakketten zullen de verklaringen worden bijgevoegd die nauwkeurig de identiteit van de personen vermeldt aan dewelke de voorwerpen toebehoorden, samen met een volledige inventaris van het *pakket* (G III-122, al 8; G I-16, al 3).

3. Algemene organisatie van een NIB ten voordele van de beschermde personen onder bevoegdheid van de Staat (G IV-136, al 1)

a. Een NIB moet operationeel zijn ten voordele van de burgers geïnterneerd in de volgende omstandigheden:
- vanaf het begin van een conflict en in alle gevallen van bezetting (G IV-136, al 1).

Commentaar: NIB moeten kunnen open zijn in bezet gebied of in een geallieerd land. Zij zullen waarschijnlijk afhangen in een eerste tijd van de militaire overheid (LV).

b. Dit bureau zal vanwege de overheden de inlichtingen ontvangen over de maatregelen die door haar werden genomen tegen alle beschermde personen die zijn aangehouden sinds meer dan twee weken, onder huisarrest geplaatst of geïnterneerd, evenals de aanwijzingen betreffende de veranderingen in de staat van deze beschermde personen: zoals overbrenging, invrijheidstelling, repatriëring, ontsnapping, hospitalisatie, geboorte en overlijden (G IV-136, al 2)⁴.

c. Dit bureau zal onverwijld aan de belanghebbende Mogendheden en via de beschermende Mogendheden en het CAO (G IV-140), de inlichtingen overmaken betreffende de beschermde personen aan de Mogendheid waarvan deze personen hiervoor vermeld afkomstig zijn of aan de Mogendheid op wiens grondgebied deze personen hun verblijf hielden (G IV-137, al 1; G PI-33/2).

d. Dit bureau zal onverwijld de navolgende inlichtingen (G IV-138) aan de belanghebbende Mogendheden overmaken via de beschermende Mogendheden en het CAO:

(1) Identiteit en adres

- naam
- voornamen
- plaats en volledige datum van geboorte
- nationaliteit

- laatste verblijfplaats
- bijzondere tekenen
- voornaam van de vader en de naam van de moeder
- datum en aard van de maatregel genomen ten aanzien van de persoon
- tevens de plaats waar de maatregel werd genomen
- adres waar de briefwisseling hem kan worden gestuurd
- naam en adres van de persoon die moet worden ingelicht

(2) Gezondheidstoestand van de geïnterneerde zieken of zwaar getroffen gekwetsten (regelmatig indien mogelijk wekelijks) (G IV-138, al 2).

e. Het Bureau zal tevens antwoorden op alle vragen die zullen worden gesteld betreffende de beschermde personen (G IV-137, al 1) (zie ook G PI-33/1).

⁴ Merken wij op dat het wenselijk is, ten einde steeds een spoor te behouden, elk soort aanhouding zowel voor politieke motieven als voor inbreuken op het gemeen recht, te registreren. Om analoge redenen, is dit misschien ook wenselijk in geval van overbrenging naar een andere Mogendheid, evacuatie, ontvluchting,... (Com IV, p. 562).

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

f. De NIB zullen de inlichtingen betreffende de beschermde personen overmaken tenzij in het geval waarin deze transmissie nadeel zou kunnen berokkenen aan de betrokken persoon of aan zijn familie (G IV-137, al 2). Maar zelfs in dit geval zullen deze inlichtingen niet mogen worden geweigerd aan het CAO, die verwittigd de nodige voorzorgsmaatregelen zal nemen (G IV-140, al 2).

g. Alle geschreven mededelingen gedaan door dit bureau zullen geauthentificeerd zijn door een handtekening of door een zegel (G IV-137, al 3 et Com IV, p. 569).

4. Andere taken voorzien in de Conventies aangeduid als paraconventioneel

Voorafgaande bemerking: het lijkt logisch om aan een NIB zekere taken van transmissie van documenten toe te vertrouwen, zelfs indien deze taak niet uitdrukkelijk is voorzien.

(1) G I-16

- Binnen de kortst mogelijke termijnen, de inlichtingen (gepreciseerd in de punten a tot g) ontvangen van de burgerlijke en militaire overheden omtrent de gekwetsten, zieken en doden van de tegenpartij, die zijn gevallen binnen hun bevoegdheid (G I-16, al 1&2).

- Deze inlichtingen overmaken aan de Mogendheid van wie deze personen afhangen, door tussenkomst van de beschermende Mogendheid en het CAO (G I-16, al 2).

- Het ontvangen vanwege de overheden en het overmaken aan de tegenpartij (via de beschermende Mogendheid en het CAO), van de overlijdenscertificaten of de overlijdenslijsten behoorlijk geauthentificeerd, van de helft van het dubbel identificatieplaatje, van de testamenten en andere documenten die een belang vertegenwoordigen voor de familie van de overledenen, van de geldbedragen, en, in het algemeen, van alle op de doden gevonden voorwerpen die een intrinsieke of affectieve waarde hebben.

(2) G I-17

- Het ontvangen, vanaf het ogenblik dat de omstandigheden dit toelaten, vanwege de Gravendiensten de lijsten die de juiste plaats aanwijzen en de beschrijving van de graven evenals de inlichtingen betreffende de doden die er zijn begraven (G I-17, al 4).

- Het overmaken van deze inlichtingen aan de NIB van de conflictpartijen (G I-17, al 4).

(3) G II-19

Dezelfde taken zoals deze voorzien door G I-16 (hierboven) uitgebreid naar de schipbreukelingen.

(4) G III-30 & G IV-91

Een duplicaat van de officiële verklaring die de aard van de kwetsuren of de ziekte, de duur van de behandeling en de gekregen verzorging aangeeft, zal worden gestuurd naar het CAO (via het NIB).

Nationaal Inlichtingenbureau

(5) G III-54 en 68

Een medisch getuigschrift zal worden gegeven aan de KG die het slachtoffer zijn geweest van arbeidsongevallen of die een ziekte hebben opgelopen, ten einde hun toe te laten hun rechten te doen gelden. Een dubbel zal worden overgemaakt aan het CAO (via het NIB).

(6) G III-70 & G IV-106

Elke KG en IC zal worden in staat gesteld om een kaart van gevangenschap of van internering rechtstreeks aan zijn familie te sturen en aan het CAO (via het NIB).

(7) G III-74

Vrijstelling van frankering en van vervoer ten voordele van de KG (toegangsrechten en douanerechten; posttarieven,...).

(8) G III-75

Indien bijzonder vervoer wordt georganiseerd om aan de verplichtingen hernomen in de artikelen 70 tot 72 en 77 te voldoen, mogen dezen worden gebruikt om de briefwisseling, de lijsten en verslagen uitgewisseld tussen de beschermende Mogendheden, de NIB en het CAO, te vervoeren (G III-77, al 1).

(9) G III-77

De gevangenhoudende Mogendheid zal alle middelen verzekeren om de akten, stukken en documenten bestemd voor de KG of die van de laatste uitgaan, in het bijzonder de volmachten of testamenten, over te brengen naar de beschermende Mogendheid of het CAO (G III-77, al 1).

(10) G III-94

- Het ontvangen van de kennisgevingen van de vattingen van ontsnapte en gevatte KG voor zover zijn ontsnapping zou zijn genotifieerd geworden (G III-94 en 122).

- Het overmaken van de inlichtingen aan de Mogendheid waarvan de KG afhangt voor zover zijn ontsnapping zou zijn genotifieerd geworden (G III-94).

(11) G III-104 & G III-107

De beschermende Mogendheid of het ICKR (vervanger van de Beschermende Mogendheid) zal worden bericht van alle aangevatte vervolgingen en van alle vonnissen uitgesproken ten aanzien van een KG...(via NIB).

(12) G III-119

Het ontvangen van de waardevolle voorwerpen en van de bedragen in vreemde munt die die zouden zijn teruggegeven aan de KG naar aanleiding van hun repatriëring (G III-119, al3).

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

(13) G III-120

- Het ontvangen van de overlijdensattesten of de lijsten van alle KG overleden in gevangenschap. Zal daarop moeten vermeld zijn: de identiteitsinlichtingen (zie G III-17), datum van overlijden, de doodsoorzaak, plaats en datum van de begrafenis evenals alle noodzakelijke inlichtingen om de graven te herkennen, de latere overbrengingen (G III-120, al 2).

- Het overmaken van deze documenten en inlichtingen aan de Mogendheid waarvan de KG afhingen (G III-120, al 5).

(14) G III-123

Samenwerken met het CAO (G III-123, al 2).

(15) G III-124

De NIB en de CAO genieten van de tariefvrijstelling inzake de post evenals van alle vrijstellingen voorzien in het artikel 74 en, indien mogelijk, van de vrijstelling voor telegrafie of, minstens, van een belangrijke vermindering van taksen (G III-124).

(16) G IV- 43

- De gevangenhoudende Mogendheid bericht aan de beschermende Mogendheid de namen van de beschermde personen die werden geïnterneerd of onder huisarrest geplaatst en de namen van hen die werden vrijgelaten uit internering of huisarrest uitgezonderd indien deze beschermde personen zich hiertegen verzetten (G IV- 43, al 2).
- Onder hetzelfde voorbehoud, zullen eveneens de beslissingen van de rechtbanken of colleges worden bericht aan de beschermende Mogendheid (G IV - 43, al 2).
- Geen enkele specifieke taak werd toegewezen aan een NIB.

(17) G IV-50

Het NIB zal een bijzondere afdeling installeren, belast met het nemen van alle nodige maatregelen om de kinderen te identificeren waarvan de identiteit onzeker is. De aanwijzingen dewelke men bezit over hun vader en moeder of over andere dichte ouders zullen steeds worden bewaard (G III-50, al 4).

(18) G IV-71 (2)

De beschermende Mogendheid of het ICRK (vervanger) zal worden bericht van elke vervolging ingesteld tegen een beschermde persoon (via NIB).

(19) G IV-75 (2)

De beschermde Mogendheid of het ICRK (vervanger) zal bericht ontvangen van alle definitieve vonnissen die een veroordeling tot de dood bevestigt (via NIB).

Nationaal Inlichtingenbureau

(20) G IV-110

Vrijstelling van frankering en van vervoer ten voordele van de KG (toegangsrechten, douanerechten; posttarieven, ... (zie ook G III-74) (G IV-110).

(21) G IV -111

Indien bijzonder vervoer wordt georganiseerd om aan de verplichtingen hernomen in de artikelen 106 tot 108 en 113 te voldoen, mogen deze worden gebruikt om de briefwisseling, de lijsten en verslagen uitgewisseld tussen de beschermende Mogendheden, de NIB en het CAO, te vervoeren (zie ook G III-75) (G III-111, al 23).

(22) G IV-113

- De gevangenhoudende Mogendheid zal alle redelijke middelen verzekeren voor de overbrenging via de beschermende Mogendheid of het CAO of door andere vereiste middelen, van de testamenten, de volmachten, of alle andere documenten bestemd voor de geïnterneerden of uitgaande van deze laatsten (G IV-113, al 1).

(23) G IV -129

- Het ontvangen van voor éénsluidend verklaarde overlijdensakten van geïnterneerde burgers (G IV-129, al 3) (impliciete taak door analogie!).

- Het overmaken van deze documenten aan de beschermende Mogendheid en aan het CAO (G IV-129, al 3).

(24) G IV-130

Het ontvangen van de gravenlijsten van overleden geïnterneerden. Deze lijsten zullen alle gegevens geven noodzakelijk tot identificatie van de overleden geïnterneerden en de exacte lokalisatie van de graven (G IV-130, al 3).

(25) G IV-131

- Het ontvangen van bericht van alle overlijdens of alle zware kwetsuren van een geïnterneerde die aanleiding hebben gegeven tot een onderzoek evenals de verslagen van het onderzoek (G IV-131, al 1).

- Het overmaken van deze inlichtingen en onderzoeksrapporten aan de beschermende Mogendheid (impliciete taak naar analogie) (G IV-131, al 2).

(26) G IV-139

- Het verzamelen van alle persoonlijke waardevolle voorwerpen nagelaten door de beschermde personen (G IV-136), namelijk op het ogenblik van hun repatriëring, vrijlating, ontsnapping of overlijden (G IV-139).

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

Het overmaken, in verzegelde pakketten, van deze voorwerpen rechtstreeks aan de belanghebbenden of via het CAO. Daarbij zullen worden gevoegd de verklaringen die nauwkeurig de identiteit van de personen aan wie de voorwerpen toebehoorden weergeven, en tevens een volledige inventaris van het pakket (G IV-139). De ontvangst en het versturen van al deze voorwerpen met dergelijke waarde zullen op een gedetailleerde wijze in de registers worden te boek gesteld (G IV-139).

(27) G IV-140

Samenwerken met het CAO (G IV-140, al 2).

(28) G IV-141

Vrijstelling van frankering in elke postmaterie evenals de vrijstellingen voorzien in het artikel 110 (ingangsrechten, douanerechten; posttarieven,...).

(29) G PI-33 - Verdwenen personen

Het NIB kan worden aangezocht door de overheden om het ontvangen en overmaken van:

- de onderzoeken betreffende verdwenen personen (impliciete taak bij analogie!);
- de inlichtingen betreffende de verdwenen personen.

Deze inlichtingen worden gestuurd naar de belanghebbende Partij en het CAO, hetzij rechtstreeks, hetzij via de beschermende Mogendheid, het CAO of de nationale Verenigingen van het Rode Kruis (G PI-33/3).

(30) G PI -34 - Stoffelijk overschot van overleden personen

De overheden kunnen om de tussenkomst van het NIB verzoeken (naar analogie met G IV-130) om hun verplichtingen na te komen op grond van dit artikel.

(31) G PI - 44 - Strijders en krijgsgevangenen

Geen enkele specifieke taak werd toegekend aan een NIB.

(32) G PI - 45 - Bescherming van de personen die hebben deelgenomen aan de vijandelijkheden

Geen enkele specifieke taak werd toegekend aan een NIB.

(33) G PI -73 -Vluchtelingen en apatriden.

De taken zoals gedefinieerd door de IVe Conventie (Titel I en III) zullen eveneens worden uitgevoerd ten voordele van de vluchtelingen en de apatriden die, binnen de voorwaarden vastgesteld door artikel 73, als beschermde personen worden beschouwd.

(34) G PI -74 - Hereniging van verspreide families

Nationaal Inlichtingenbureau

Het NIB kan rekenen op de steun en de aanmoedigingen van de contracterende Partijen en van de Partijen bij het conflict.

(35) G PI - 78 - Evacuatie van kinderen

Geen enkele specifieke taak werd toegekend aan een NIB. In elk geval zouden de NIB van de landen van oorsprong en de landen van bestemming kunnen worden ingelicht zoals het CAO ten einde deze laatste te kunnen bijstaan.

(36) G PI - 79 - Maatregelen ter bescherming van journalisten

Geen enkele specifieke taak werd toegekend aan een NIB. In elk geval worden de journalisten beschouwd als burgers en aldus beschermd zoals voorzien in de I^{ve} Conventie en I^{ste} Protocol. De oorlogscorrespondenten genieten van het statuut voorzien in het artikel 4 van de IIIe Conventie en worden dus beschouwd als KG.

5. Paraconventionele activiteiten van een NIB ten gunste van zijn eigen medeburgers (Ref7)

(1) De Staat kan menen dat de inlichtingen betreffende haar eigen onderhorigen zouden rechtstreeks worden overgemaakt aan haar NIB die deze zal overmaken aan de families.

(2) Het NIB kan worden belast, enerzijds, met het verzamelen van de vragen tot onderzoek gesteld door de families betreffende personen die zich onder het gezag van de tegenpartij bevinden en, anderzijds, met het beantwoorden op die vragen op basis van haar eigen inlichtingen of deze overmaken aan het CAO of aan het NIB van de tegenpartij.

(3) De Staat kan haar NIB belasten met het verspreiden aan de families van de kaarten van gevangenneming en van internering die zij heeft ontvangen van de tegenpartij.

(4) De Staat kan haar NIB belasten met het verspreiden aan de families van de briefwisseling ontvangen van de beschermde personen, die zich bevinden onder het gezag van de tegenpartij, en het verzamelen van de antwoorden van de families.

(5) Het NIB kan eveneens worden opgedragen een belangrijke rol te spelen in het domein van de hereniging van de families.

(6) De Staat kan aan het NIB alle taken toevertrouwen die zij nuttig acht uit te voeren ten aanzien van de slachtoffers van gewapende conflicten (gedeporteerde onderdanen, vluchtelingen, ...).

Opmerking: In zekere gevallen zouden deze taken kunnen worden toevertrouwd aan de NVRK (Vb: indien het grondgebied bezet is).

SECTIE 2 - DE PLICHTEN (OF TAKEN) EN DE RECHTEN VAN HET NATIONAAL

INLICHTINGENBUREAU (NIB)

1. Het eerste deel van het document (Ref 6) geeft de lijst van de plichten of taken die verplichtend moeten worden uitgevoerd door een nationaal inlichtingenbureau.

Het tweede deel somt de rechten op die de uitvoering van deze taken vergemakkelijkt.

2. De taken

- a. Het ontvangen van de inlichtingen over de schipbreukelingen, gekwetsten, vijandelijke zieken of overledenen onder het gezag van de Staat en dezen overmaken aan de beschermende Mogendheid en/of aan het Centrale Agentschap voor Onderzoek van het ICRK (CAO) (G I-16; G II-19).
- b. Het ontvangen en doorsturen aan dezelfde bestemmingen van de overlijdensattesten, documenten en waardevolle voorwerpen van de vijandelijke overledenen (G I-16; G II-19).
- c. Het ontvangen van en doorsturen naar de landen en de Gravendiensten (G I-17).
- d. De kennisgeving ontvangen van de overheden van de ontsnapte en/of gevatte KG en deze overmaken aan de beschermende Mogendheid en/of het CAO (G III-94).
- e. Het ontvangen en overmaken van de attesten en lijsten van de in gevangenschap overleden KG evenals de voorwerpen en waarden die niet werden teruggegeven aan de KG tijdens hun repatriëring (G III-119-120).
- f. De inlichtingen ontvangen van de overheden over elke KG onder het gezag van de Staat en dezen overmaken via de beschermende Mogendheid of het CAO aan de vijandige Mogendheid (G III-122).
- g. Alle nodige opzoekingen leiden om te antwoorden op alle onderzoeksvragen inbegrepen dezen met betrekking op de overleden personen (G III-122).
- h. Het verzamelen en versturen onder verzegelde pakketten vergezeld van een borderel, aan de belanghebbende Mogendheden, alle waardevolle voorwerpen nagelaten door de gerepatriëerde, vrijgelaten, ontsnapte of overleden KG (G III-122).
- i. Het zoeken tot identificeren en registreren van de inlichtingen over de kinderen waarvan de identiteit twijfelachtig is wegens het conflict (G IV-50).
- j. Het van de overheden ontvangen van de lijsten van plaatsaanduiding en identificatie van de graven van overleden geïnterneerden en dezen overmaken aan de vijandige Mogendheid (G IV-130).
- k. Het van de overheden ontvangen van inlichtingen over alle getroffen maatregelen van internering of huisarrest van meer dan twee weken tegenover de beschermde personen (G IV-136).
Deze inlichtingen overmaken aan de Mogendheid van wie de beschermde persoon afhangt via de beschermende Mogendheid en het CAO (uitgezonderd indien deze inlichtingen nadeel kunnen berokkenen aan de persoon of zijn familie) (G IV-137).
- l. Het beantwoorden van alle vragen tot onderzoek met betrekking tot de beschermde personen (G IV-137).
- m. Het verzamelen en versturen van de waardevolle voorwerpen, die zijn nagelaten door de gerepatriëerde, vrijgelaten, ontsnapte of overleden personen, in verzegelde pakketten vergezeld van de borderellen aan de belanghebbende personen; de beschermde personen zijn dezen zoals bepaald in G IV-136. Het bewaren van de ontvangst- en verzendingsbewijzen van deze voorwerpen (G IV-139).

n. Op vraag van de overheden, het opsturen van :

- de vragen tot inlichtingen met betrekking tot de verdwenen personen ;
- de inlichtingen betreffende de verdwenen personen (G PI-33).

o. Alle verplichtingen opgelegd. aan het NIB door de I^{ve} Conventie zulle eveneens worden uitgevoerd voor de « vluchtelingen » en de « apatriden », die het statuut van de beschermde personen genieten (G PI-73).

p. Het verlenen, indien nodig, van bijstand bij het identificeren en registreren van de kinderen die van het grondgebied van de Staat zijn geëvacueerd (G PI-78).

q. Het verlenen van bijstand verschuldigd aan beschermde personen ten aanzien van de journalisten van de vijandige partij die in de handen zijn gevallen van de nationale regering en gevangen zijn gehouden (G PI-79).

3. De rechten

a. Vrijstelling van toegangs-, douane- en andere rechten; van posttarieven voor de briefwisseling, hulpzendingen en zendingen van geld van de KG. Vermindering, indien mogelijk, van de belastingen op de telegrafie (G III-74).

b. Bijzonder vervoer voor de briefwisseling, lijsten en verslagen betreffende de KG uitgewisseld tussen het CAO en het NIB, de beschermende Mogendheid, het ICRK (G III-75).

c. Het ontvangen vanwege de overheden, vanaf het begin van een conflict of van een bezetting, de lokalen, het materieel en het personeel nodig om doeltreffend te kunnen werken (G III-122).

d. De inlichtingen ontvangen van de CAO betreffende de KG (G III-123).

e. Het genieten van portvrijstelling in postmateries evenals de vrijstellingen voorzien in het artikel 74 (G III-124).

f. Vrijstelling van alle toegangs- en douane rechten, posttarieven en andere ten voordele van de geïnterneerden voor hulppakketten, post hulppakketten en zendingen van geld (G IV -110).

g. Bijzonder vervoer voor de briefwisseling, lijsten en verslagen met betrekking tot geïnterneerden uitgewisseld tussen het CAO en de NIB, de beschermende Mogendheid, het ICRK (G IV-111).

h. Samen met het Cao, genieten van de portvrijstelling in postmateries, evenals de vrijstellingen voorzien in het artikel 110 (G IV-141).

i. Het verkrijgen van alle contracterende partijen en de partijen bij het conflict, alle faciliteiten in haar optreden voor het herenigen van verspreide families (G PI-74).

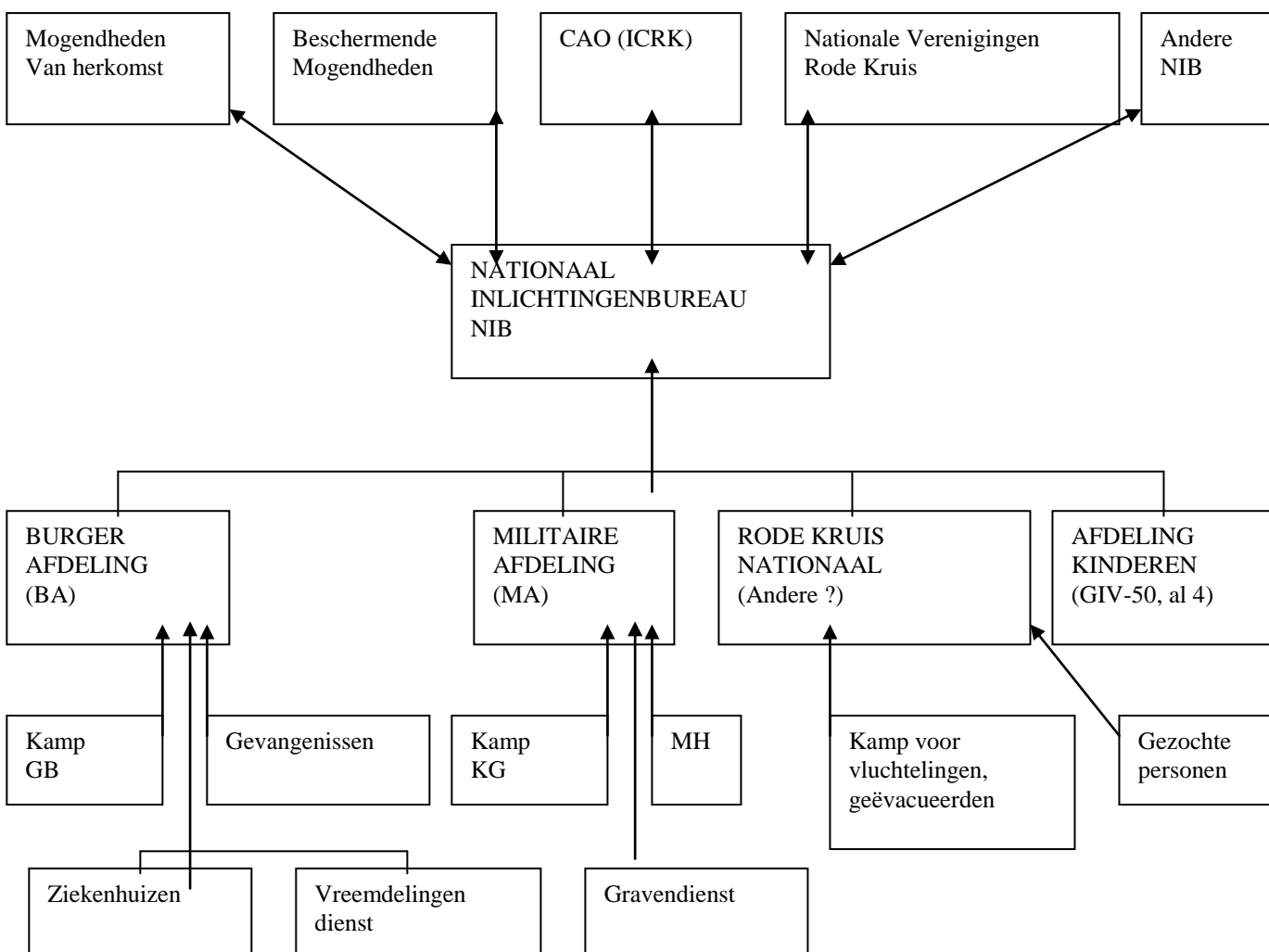

1. De organisatie en inplaatsstelling van een NIB veronderstelt :

- een structuur en een inlichtingennetwerk ;
- personeel ;
- lokalen en meubels ;
- bureaumaterieel en informatica (pC, scanner, printer, ...) ;
- communicatiemiddelen (telefoon, fax, e-mail, Internet, ...).

2. Algemene structuur (voorbeeld in geval van gewapend conflict)

3. Personeel (p.m.)

4. Lokalen meubelen (p.m.)

5. Bureau- en informatica materieel (p.m)

SECTIE 4 - UITWISSELING VAN NIEUWSBERICHTEN

I. DE BRIEFWISSELING RODE KRUIS

1. Algemeenheden

a. Briefwisseling Rode Kruis: alle persoonlijke en familiale briefwisseling verzonden via het "Rode Kruis netwerk" - brieven, postkaarten, luchtpost, telegrammen en vooral formulieren genaamd " berichten Rode Kruis (BRK)" (Ref 3, Rar 1, p.15).

Nationaal Inlichtingenbureau

b. Een speciaal briefwisselingsysteem wordt slechts opgestart door het Rode kruis indien en voor zolang er geen enkel ander middel bestaat tot verzenden van familiale briefwisseling.

2. Portvrijstelling (Ref 3, Par 2, p.15)

- a. De briefwisseling van KG en BG: ja (Conventies van Genève)
- b. De BRK (KG en BG): in het algemeen ja bij analogie
- c. De anderen: in principe neen (uitgezonderd door onderhandeling)

3. Berichten Rode Kruis (BRK) (Ref 3, Par 3, p.16)

Het BRK wordt ter beschikking gesteld van de expediteurs om hun briefwisseling op te stellen. Het gebruik wil dat het BRK slechts het volgende inhoudt:

- berichten met een strikt familiaal of persoonlijk karakter, zonder politieke, economische, militaire of discriminatoire melding;
- het volledig adres van de bestemming en verzender;
- in principe 25 woorden;
- het aspect (open brieven" maakt het BRK gemakkelijk manipuleerbaar en controleerbaar (censuur);
- het BRK wordt doorgestuurd door een NIB of een nationale vereniging van het Rode Kruis (NV). De ontvangst en verspreiding van de antwoorden gebeurt via dezelfde weg;
- er bestaat een BRK met twee luiken (verzender + antwoord van de bestemming). Een voorbeeld van formulier (Ref 3, illustratie I, p.17).

4. Formulier "dringende berichtgeving" (Ref 3, Par 4, p.16)

Te gebruiken indringende gevallen VOORALEER de opzoeken te beginnen, indien het recente en volledige adres van de gezochte wordt gegeven door de aanvrager. Het NIB of de NV stuurt hem een BRK met vermelding "dringende berichtgeving". Indien er geen antwoord volgt, worden de opzoeken gestart en de aanvrager hiervan op de hoogte gesteld evenals van de resultaten.

5. Kaart "In goede gezondheid" (Ref 3, Par 5, p.18)

In geval van ernstige gebeurtenissen (Vb: ongeval), is het wenselijk ten einde een toevloed van nieuwe aanvragen te vermijden (onmogelijkheid tot beheren) dat de slachtoffers die het kunnen zelf SNEL snel van zich laten horen. Kopij voor het NIB.

Model van kaart "In goede gezondheid" (kaart 10x15 cm) (Ref 3, illustratie 3, p.21).

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

7. Andere zendingen (Ref 3, Par 6, p.18)

a. In het geval van gewapend conflict

- voorwerpen van erfopvolging, persoonlijke waardevolle voorwerpen (G IV-139);
- noodzendingen, zenden van fondsen (cheques, mandaten, enz) (G III-74, al 2; G IV-II0, al 2);
- wettelijke documenten, officiële stukken (:mandaten, contracten, huwelijksakten, scheidingsakten, testamenten, enz) (G III-77, al 1; G IV-113, al 1);.
- foto's, enz.

b. Andere toestanden

Het beperken van het volume van zendingen van hulppakketten, medicamenten, fondsen en slechts tussenkomen in geval van "humanitaire hoogdringendheid" er zich van vergissend dat het NIB of de NV van bestemming zich met de verzending kan belasten.

c. Principes:

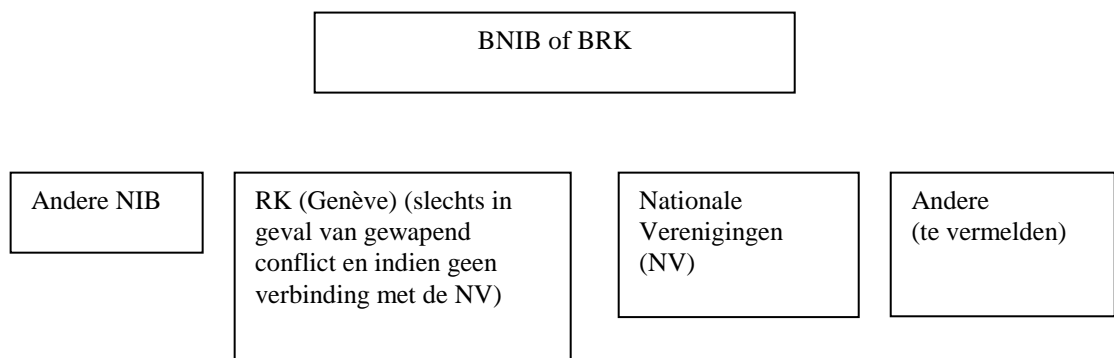
- bewaren van de sporen, fotocopies, enz
- ontvangstmelding
- vertrouwelijkheid (noot: ten aanzien van wie?)

II. VERZENDINGSNETWERKEN (Ref 3, p. 20)

1. Middelen

- postzending tussen NIB, VN , ...
- directe uitwisseling tussen vertegenwoordigers van het Rode Kruis
- andere kanalen (andere NGO)
- toevlucht to de media om het publiek te informeren over de manier om de inlichtingen te bekomen (Tel/fax - adres van bevoegde organismen)

2. Netwerken

1. Verzending (Ref3, Par 1, p. 22)

a. Verzamelen van de BRK

- het drukken van de kaarten BRK en het ter beschikking stellen van de kampen voor KG en GB; militaire hospitalen (MH) en burger ziekenhuizen (dewelke?); de gevangenen {dewelke?}; de lokale Afdelingen van het RK (bevolking).
- het verzamelen van de BRK en dezen verzenden binnen de kortst mogelijke termijnen.
- een "gebruiksaanwijzing" dient geschreven voor de verzenders, met meer bepaald de postcodes van de landen, enz. (zie Ref 3, illustratie 4, p.25)

b. Groeperen

Indien het volume het rechtvaardigt kunnen de zendingen per bestemming worden samengeladen.

2. Controle operaties(Ref 3, Par 2, p.22-23)

a. Controle van de termijnen

- datum van het opstellen door de verzender;
- datum van ontvangst op de BRK (0%?) en volgnummer (eventueel voor gevolg);
- bijhouden van een speciaal register (Nr, ontvangstdatum, verzenddatum, datum van ontvangst van het antwoord).

b. Controle van het volume: statistieken

c. Controle van de inhoud: eventueel censuur

- door wie? (zegel van het censuur organisme -S2) en of? (NIB of NV?)
- hoe het controleren - verifiëren indien de BRK slechts persoonlijke of familiale berichten bevatten.
- hoe censureren: door het onleesbaar maken van de woorden of passages en de melding aanbrenge" gecensureerd door. .." .

d. Controle van de adressen van de verzender en de bestemming.

3. Behandeling (Ref 3, Par 3, p.23)

Principe: de verzending van de BRK niet vertragen

- a. (eventueel) aankruisen in de fichiers - inschrijven of verifiëren van de adressen;
- b. het registreren van de BRK (eventueel) - de verzendingstermijn - kopiëren van de adressen in de fiche: "personen te verwittigen in geval van ongeval";
- c. beheer van de niet afgeleverde berichten ("bestemming niet gevonden" of "geweigerd wegens bestemming onbekend").

SECTIE 5 - INLICHTINGEN

I. HET BEKOMEN VAN INLICHTINGEN OP NAAM (ReF 3)

1. Belanghebbende personen (Ref 3, Par 1, p.28)

- KG en GB (NIB): lijsten van de KG en GB
- slachtoffers van conflicten, spanningen, rampen: lijsten van de slachtoffers (doden, gewonden, zieken), de vermisten,
- geëvacueerde personen -vluchtelingen: lijst van de vluchtelingen aangekomen in een land; geëvacueerde bevolking.

2. Identificatie van individuen

a. door de naam + bijnaam, enz., voornamen (2)

b. door andere middelen:

- leeftijd, datum en plaats van geboorte, geslacht, bijzondere tekens
- stamnummer, gevangenisnummer, KG-nummer, nummer-GB
- burgerlijke staat, naam van de echtgenoot, van de moeder en de vader -beroep, titel, graad, diploma, ...
- bijzondere gebeurtenissen: plaats en datum van de gevangenneming (KG), van de arrestatie(GB), plaats en datum van het vertrek naar het land van afkomst (vluchtelingen)

(zie tevens Ref 5, p 13)

3. Verhoudingen met de potentiële bronnen van de inlichtingen (NIB, NV, Nationaal register, ...) (Ref 3, p. 28)

4. Vorm van de ontvangen inlichtingen (Ref 3, p. 29)

Zijn soms zeer verschillend maar over te schrijven onder een enkele vorm (type-fiche)

5. Evaluatie van de inlichtingen - controle van de fiches (Ref 3, p. 29)

Evalueren van de kwaliteit van de inlichting: is deze voldoende volledig? Is de bron geloofwaardig? ...,

II. BEHEERVAN DE INLICHTINGEN OP NAAM (Ref 3, p.30)

1. Toekenning van een referentienummer

Elke lijst of persoonlijke kennisgeving dewelke beheerd dient te worden, moet een referentienummer (cote) krijgen en aansluitend ingeschreven worden in een: register (zie Ref 3, Hfdst REFERENTIES, pp.54 tot 57).

2. Opstellen van inlichtingsfiches

Nationaal Inlichtingenbureau

Elke inlichting die beantwoordt aan de opgesomde voorwaarden worden overgeschreven op een individuele fiche:

- een inlichting = een referentienummer
- een inlichting = een fiche voor elke vermelde persoon

Noot: elke nieuwe inlichting ontvangen betreffende dezelfde persoon wordt een nieuw referentienummer toegekend en wordt op een nieuwe fiche aangebracht. Voor dezelfde persoon kunnen er dus X-aantal fiches zijn, gebundeld (zie Ref 3, Hfdst FICHIER, pp. 60 tot 67).

De te vermelden rubrieken op de inlichtingsfiche" verdelen zich in drie groepen:

- identificatiegegevens van de persoon voorwerp van de inlichting;
- de inlichtingen zelf;
- datum en bron waarvan de inlichting werd bekomen.

III. MEDEDELING VAN DE INLICHTINGEN-PRINCIPES (Ref 3, p. 30 & 31)

1. Vertrouwelijkheid: zekerheid omtrent de individuen - wie vraagt (?) Voorafgaandelijk akkoord voor het onderzoek (Com. IV, p. 567 tot 569).
2. Betrouwbaarheid: het geven van een graad van geloofwaardigheid van de inlichting - vermelden van de bronnen.
  2. Voorzichtigheid: voorbehoud maken indien nodig.

IV. BEWARING VAN DE INLICHTINGEN-ARCHIVERING (Ref 3, pp 31 & 32)

1. De **overeenkomsten** tussen de inlichtingen of een andere vraag kunnen later plaats vinden.
  2. Zeer belangrijke administratieve getuigschriften moeten kunnen worden vastgelegd.
  3. Duur: CAO = 100 jaar voor de beschermde personen.
  4. De bewaarmethode moet een maximum aan veiligheid en vertrouwelijkheid verzekeren.
- Commentaar: Een archiveringscapaciteit is dus noodzakelijk.

SECTIE 6-OPZOEKINGEN

Wanneer is het opsporen van inlichtingen noodzakelijk?

Wegens politieke of militaire gebeurtenissen of wegens natuurlijke rampen is het noodzakelijk om de opzoekingen in werking te stellen om het lot van verwanten op te helderen.

I. AANVAARDING VAN DE AANVRAGEN TOT OPSPORING (Ref 3, p.35)

I. Zijn de identificatie-elementen van de gezochte en van de aanvragers voldoende

a. De gezochte

Essentiële identificatie elementen (context en omstandigheden)

Naam, voornamen
Datum en plaats van geboorte
Moedertaal
Beroep
Burgerlijke staat (?)
Nationaliteit (?)
Bijzondere kenmerken (?)
Laatst gekend adres

Noot: zie Sectie inlichtingen

b. De aanvrager

De gezochte moet kunnen de aanvrager identificeren.

Duidelijk de verwantschapsrelatie van de aanvrager met de gezochte of met een lid van de naaste familie aanwijzen

(VB: « dochter van uw oom Jan » veeleer dan slechts « nicht »).

2. Gebeurtenis die heeft geleid tot de verbreking van de relaties. ziin de kontakten voldoende beschreven ?

Vb : datum en aard van de gebeurtenis, de laatste ontvangen berichten.

Indien de voortgebrachte gegevens in de initiële aanvraag onvoldoende zijn, moet het NIB een aanvulling van inlichtingen vragen, hetzij door een in te vullen en terug te zenden formulier « aanvraag voor opsporing » op te sturen, hetzij door een vertegenwoordiger te sturen bij de persoon die de onontbeerlijke vragen kan stellen.

3 .Is er een verwantschapsband tussen de aanvrager en de gezochte persoon ?

Het is aan te bevelen eerst in prioriteit de aanvragen te behandelen die uitgaan van de familie van de op te sporen persoon.

Nationaal Inlichtingenbureau

Vervolgens dezen die uitgaan van :

- gewezen medegevangenen;
- personen met een affectieve band niet bestraft door de burgerlijke staat ;
- vrienden die de enige kennis zijn van de belanghebbende.

Principe: voorzichtigheidsregel -zie Sec 5, III -bescherming van de gezochte (Vb: geen enkel adres mag worden medegedeeld zonder de instemming van de gezochte).

4. Welke zijn de redenen van de aanvraag ?

De gegrondheid van een aanvraag dient onderzocht. Er mogen dienaangaande geen regels worden bepaald.

5. Kunnen de opzoekingen tot een goed resultaat leiden ?

- a. De overeenstemming tussen de aanvragers en de fiche van de gezochte (fiches).
- b. Antwoorden aan de aanvrager zelfs indien er geen inlichtingen zijn.
- c. De aanvrager dient in contact te blijven.
- d. Steeds de aanvraag registreren (de toestand kan wijzigen).

II. Eerste stappen van de behandeling van aanvragen tot opsporing (Ref 1. p. 36)

1. Prioriteiten

De prioriteiten dienen te worden vastgelegd.

Vb : - Datum van het binnenbrengen van de aanvragen

- Maar met prioriteit voor de families
- Orde van verwantschap (vader, moeder, kinderen, zuster, nicht, ...)
- Prioriteit aan de meest gemakkelijke

2. Registreren van de aanvragen

a. Voorafgaandelijke aankruising.

Elke opsporing begint met het aankruisen op een fiche (zie Ref 3, Hfdst FICHE. ? PP. 60 tot 67), omdat :

- de gezochte kan reeds het voorwerp uit hebben gemaakt van een aanvraag ;
- de gezochte kan reeds zelf inlichtingen hebben gezocht betreft de aanvrager of een derde ;
- een inlichting over de gezochte kan op de fiche zijn aangebracht en kan toelaten de opsporingen te richten.

b. Openen van het dossier (zie Ref 3, Hfdst DOSSIERS, pp. 55 & 59)

Betreft het een nieuwe zaak, zal een referentienummer worden toegekend en zal een dossier worden geopend. Het dossier is bestemd om alle documenten betreffende de zaak te ontvangen. De documenten worden er in chronologische volgorde geklasseerd.

c. Opstellen van bijbehorende fiches (zie Ref 3, Hfdst FICHE - pp. 60 tot 67)

d. Samenvattend schema: Ref 3, illustratie nr 5, p. 37

III. BEHANDELING VAN DE AANVRAGEN TOT OPSPORING (Ref 3, p. 38)

De behandeling van de aanvragen is het geheel van de stappen ondernomen om het lot van de gezochte te verklaren.

1. In het land

- a. door de officiële overheden (kampen, ...)
- b. door de lokale afdelingen van het RK
- c. door de media

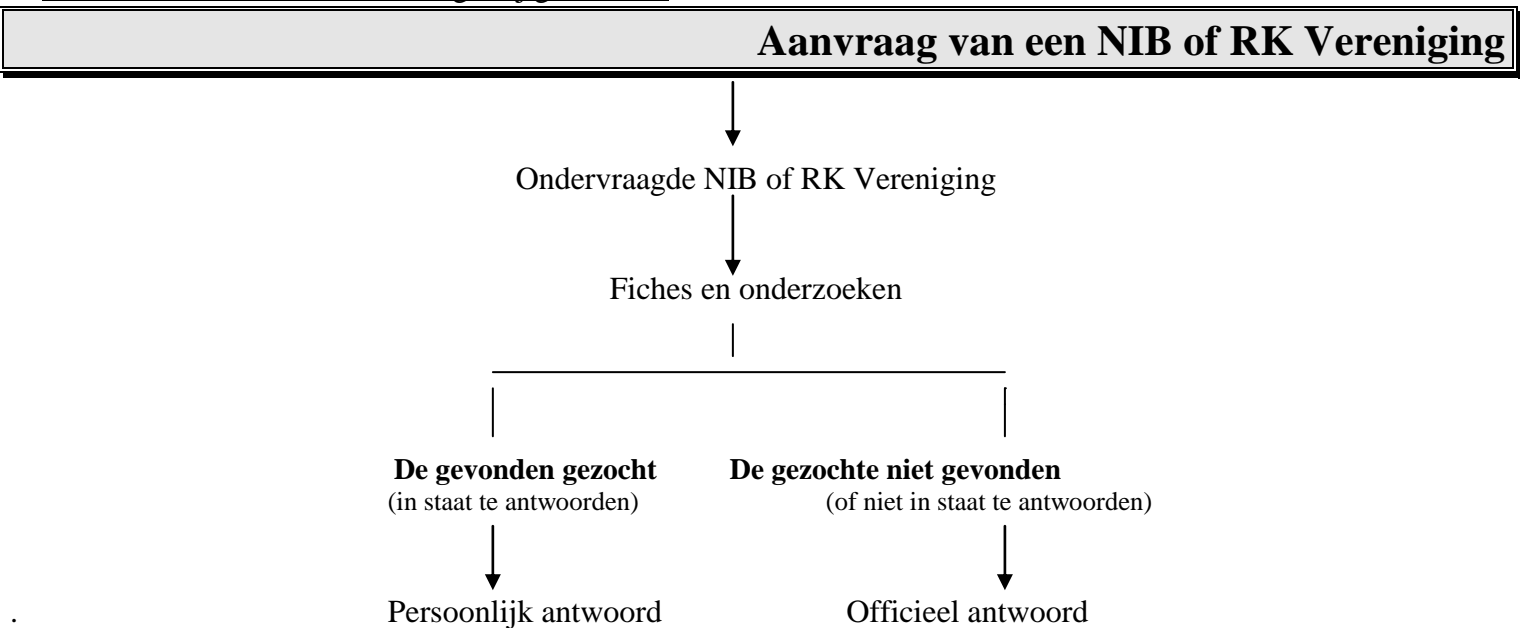
2. In het buitenland

Door bemiddeling van het Nationaal inlichtingenbureau (NIB) of de nationale vereniging van het Rode Kruis of de Halve Rode Maan (NVHRM). Indien er geen bilaterale relaties zijn (Vb : in geval van conflict) of indien alle andere wegen vruchteloos zijn gebleven via de bemiddeling van het CAO.

Opmerking: Wanneer meerdere NIB of RK Verenigingen betrokken zijn bij de behandeling van een zaak, zal het organisme die « als laatste » een aanvraag heeft ingediend worden ingelicht.

IV .VERZENDING VAN DE ANTWOORDEN (Ref 3, p. 39)

1. Door het snelste middel, bevestigd bij geschrifte.

2. Bescherming van de gezochte

- hem inlichten dat hij het voorwerp is geweest van een aanvraag ;
- hem de identiteit van de aanvrager mededelen;
- hem vragen als hij aanvaardt dat zijn adres wordt mede gedeeld aan de aanvrager;
- hem vragen welk antwoord moet worden gegeven

3. Bescherming van de aanvrager

Nationaal Inlichtingenbureau

- geen inlichtingen geven tijdens de opsporingen die de aanvrager in gevaar kunnen brengen ;
- geen inlichtingen doorsturen naar de aanvrager die hem in gevaar zouden kunnen brengen.

4. Netelige berichten

Dit zijn de berichten:

- Betreffende overlijdens of andere pijnlijke omstandigheden;
- Onzekere inlichtingen;
- De weigering van de gezochte zijn adres mede te delen.

Noot: Voorrang geven aan menselijke contacten met de familie.

5. Voorzichtigheidsregels (zie Ref 3, p. 39)

a. De « wetten betreffende de bescherming van gegevens » moeten worden gerespecteerd.

Deze wetten zijn over het algemeen zeer strikt omtrent de persoonlijke gegevens, materie behandeld door de opsporingsdiensten (bescherming van de persoonlijke levenssfeer). Vooraleer te bepalen hoe een nominale fiche moet worden beheerd, manueel of door informatica, is het aanbevolen zich in te lichten over de van kracht zijnde wetten ten einde zeker te zijn dat dezen worden gerespecteerd.

b. Niet nalaten om onvolledige inlichtingen door te sturen omdat deze toetsingen kan toelaten, maar aanduiden dat het een niet volledig vaststaande inlichting betreft.

V. TECHNISCHE RAADGEVINGEN (Ref 3, p. 40 & 41)

1. Een formulier voor een opsporingsaanvraag om een maximum aan nuttige gegevens te ontvangen (aanvrager, gezochte, omstandigheden van de contactverbreking) (Zie Ref 3, Hfdst FORMULIEREN, p. 52 & 53).

2. Type-brieven

Voor de meeste voorkomende stappen (zie Ref 3, Hfdst FORMULIEREN, p. 52 & 53)

3. Draaiboek (Ref 3, illustratie, p. 42)

Het draaiboek laat toe om de aanvraag in de tijd te beheren. Elkeen zal het draaiboek kiezen dat het best is aangepast aan zijn b.behoeften :

- register (registernummer, datum van onderzoek)
- kopijen van open onderzoeken bewaard in maandelijks, tweemaandelijks, trimesteriele,...draaiboeken
- inschrijving op een kalender van de datum waarop de zaak moet heropgestart worden;
- vermelding in de fiche door de begeleiders.

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

4. Heractivering

Heractiveren op de vastgestelde vervaldagen. Herinneringsbrieven maken indien nodig.

5. Afsluiten van de zaken (Ref 3, illustratie, p. 43)

De werken stoppen en de zaak kan als afgesloten worden beschouwd indien :

- de gezochte is gevonden en al dan niet heeft toegestemd zijn adres mede te delen ;
- de gezochte is overleden, de aanvrager ervan is ingelicht ;
- de aanvrager zijn vraag heeft ingetrokken;
- de aanvrager is overleden;
- de aanvrager is vertrokken zonder adres na te laten; de werken zijn niet voltooid (in afwachting plaatsen in de fiche), de aanvrager is ingelicht ;
- de aan de aanvrager gerichte brieven blijven onbeantwoord;
- .....

Noot: Een zaak afsluiten betekent niet elk spoor verwijderen. Enkel de behandeling is onderbroken.

I. ALGEMEENHEDEN

1. De Resolutie van San Remo bepaalt « alle belanghebbende regeringen zouden, omwille van humanitaire redenen, alle maatregelen moeten nemen van die aard de hereniging van families te vergemakkelijken overeenkomstig de wensen van hun leden » rekening houdend met de verplichtingen hernomen in het IHR(...) (San Remo, 27 januari 1980).

2. Belanghebbende personen

De leden van verspreide families als gevolg van verschillende soorten van gebeurtenissen (conflictsituaties, oorlogen, rampen,...).

3. Voorafgaandelijke stappen

Het betreft, binnen het organiseren van de verplaatsingen van de personen, het bekomen van de noodzakelijke machtigingen tot vertrek en de toestemmingen tot toegang. De belanghebbende moeten in hun pogingen worden begeleid.

4. Het registreren

De identiteit van de te herenigen personen moet zo nauwkeurig als mogelijk worden genoteerd. Men moet zich vergewissen van de instemming van alle belanghebbende personen.

5. Betekenis van de familiehereniging

De hereniging moet plaatsvinden overeenkomstig de wensen van de familieleden. (Vb : plaats van de hereniging).

De onderhandelingen kunnen op nuttige wijze worden geleid met de hulp van het Rode Kruis nationaal, van de ICRK, het HRK, ...

Rekening houden met de politiek gevoerd door de landen betreffende emigratie, immigratie en onthaal van de vluchtelingen.

6. Afwijkingen van het familieconcept

Met elk socio-cultureel milieu komt een zeker idee overeen van familie. Rekening houden met de Resolutie over de hereniging van verspreide families, aangenomen door het Internationaal Instituut voor Humanitair Recht te San Remo, van 27 januari 1980.

II. TECHNISCHE RAADGEVINGEN (Ref 3, pp. 47 en 48)

1. Het openen van de zaak

Dezelfde procedure als voor de aanvragen tot inlichtingen (aankruisen, registernummer,

openen van het dossier, opstellen van de fiches).

2. Stappen

a. In het land

Interministeriële Commissie voor Humanitair recht

Een humanitaire organisatie (Nationale Vereniging RK) kan een raadgevingsrol vervullen voor de aanvragers of een bemiddelingsrol door zelf de stappen te ondernemen.

b. In het buitenland

De opsporingen kunnen worden ondernomen op een bilaterale basis tussen de Nationale Verenigingen.

De bemiddeling van het CAO is slechts vereist in geval van conflictsituatie of in geval van afwezigheid van bilaterale relaties.

III. ANDERE VERPLAATSINGEN VAN PERSONEN (Ref 3, p. 48)

De humanitaire organisaties kunnen hun bijstand verlenen naar aanleiding van overplaatsingen, repatriëringen, evacuatie, herinstallatie van vluchtelingen of andere volksbewegingen.

IV. HET VERVOERBEWIJS ICRK (Ref 3, pp. 48- 49) 28

1. Inleiding

Het gebruik van informatica als technisch middel voor het opstellen van een nominaal bestand (Ref, pp. 60 tot 67) van een opsporingsdienst veronderstelt dat het Nationaal Inlichtingenbureau reeds een ervaring heeft in het manueel beheer.

De referentie 4 - « Raadgevingen ter attentie van de Opsporingsdiensten van de Nationale Verenigingen van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan - nominaal bestand en het informatica middel - Gids voor de gebruiker » (1994) en de referentie 5 - « Raadgevingen ter attentie van de opsporingsdiensten van de Nationale Verenigingen van het Rode Kruis en de Halve Rode Maan - Het meedelen van individuele gegevens via elektronische weg » (1996) zijn bestemd voor de opsporingsdiensten die reeds georganiseerd en functioneel zijn (Ref 4, p. 9).

Deze documenten preciseren hoe en welke stappen moeten worden gedaan om zijn bestand te beheren door middel van informatica.

Hun objectieven kunnen worden samengevat als volgt:

- de opsporingsdiensten sensibiliseren voor het informatica middel (nut, vereisten en verplichtingen (Ref 3, Hfdst 1)
- de stappen beschrijven waarlangs een opsporingsdienst moet passeren om de informatica in te leiden als beheersmiddel voor zijn nominaal bestand (Ref 1, Hfdst 2 tot 4) ;
- de opsporingsdiensten sensibiliseren voor de problematiek van het beheer van namen in een informatica toepassing (Ref 3, Hfdst 5).

2. Het gebruik van het informatica middel vereist dat het NIB beschikt over :

- a. personeel dat een minimale kennis heeft van informatica op het « gewenste ogenblik » ;
- b. een informatica middel, dit wil zeggen beschikken over de technische middelen (hardware) « ten gewenster tijde » die toelaat de inlichtingen te verwerken dankzij programma's gemaakt in functie van de noden van de NIB (software).
- c. Financiële middelen om :
  - het aankopen (indien nodig), installeren, aanpassen aan de noden, onderhouden en herstellen van het materieel ;
  - het aankopen, installeren, wijzigen, aanpassen aan de noden, verbeteren en onderhouden: hetzij van commerciële software en hun achtereenvolgende versieshetzij van de eigen applicaties en hun opeenvolgende versies, als resultaat van de evolutie van het werk.
  - het vormen van de gebruikers ;
  - de inplaatsstelling van het systeem.

Aanbevelingen :

- a. Vooraleer een geïnformatiseerd beheer te voorzien, is het aanbevolen om alle organisatorische vragen betreffende het beheer in het belanghebbend domein te hebben geregeld.
- b. Vooraleer de software aan te schaffen, is het aangewezen nauwgezet de objectieven en de gebruiksnoden te definiëren, evenals de objectieven van het beheerssysteem.

3 .Het geïnformatiseerd beheer van het nominaal bestand van een opsporingsdienst

a. Definitie van het lastenboek

- Zie Ref 4, pp. 15 tot 39
- Naast de tekstverwerking, wordt de nominale manuele fiche (Ref 4, p.18, tabel 1) vervangen door het geïnformatiseerd bestand (Ref 4, p.19, tabel 2).
- Lastenboek: samenvattend (Ref 4, p. 39, tabel 12).

Aanbeveling :

Slechts een reeds georganiseerde opsporingsdienst die beschikt over manuele fiches kan de objectieven omschrijven voor zijn geïnformatiseerd beheer van nominale bestanden (?).

b.Het maken van een lastenboek (Ref 4, pp. 41 tot 42)

c. Gebruik van de toepassing (Ref 4, p. 43)

d. Het beheer van de namen op een geïnformatiseerd bestand (Ref 4, pp. 45 tot 48 en Bijlage 2).

e. Mededeling van de individuele gegevens via elektronische weg (Ref 5).

BIJLAGE B

Verslag Rondetafel 'Vermiste personen in gewapende conflicten' – Egmontpaleis, 9 november 2004

Dit verslag is geen exhaustieve opsomming van wat er op de Rondetafel is behandeld, maar een kort overzicht van de opmerkingen betreffende de drie behandelde thema's (1. De preventie van verdwijningen en het opsporen van vermiste personen; 2. Het statuut van de vermiste persoon en de juridische gevolgen van de verdwijning; 3. De situatie van de families die geconfronteerd worden met de verdwijning van een naaste), dat dient te worden beschouwd als een eerste (poging tot) aanzet tot een opvolgingsproces van de Rondetafel.

1. Crisiscentrum Buitenlandse Zaken

- Er wordt aangeraden landgenoten, die voor lange tijd naar het buitenland vertrekken of die vertrekken naar risicogebieden, nog meer aan te zetten zich in te schrijven bij de ambassades of consulaten. Op dit ogenblik is dit geen verplichting en er staat dan ook geen sanctie op. (De Pyper, Gauthier)
- De medewerkers van dit Crisiscentrum hebben geen opleiding genoten inzake het verstrekken van psychologische steun. Zij hebben niet zo vaak rechtstreeks contact met Belgen in het buitenland; meestal geven ze informatie aan mensen in België. Ze verwerven wel psychologische kennis door de praktijk, maar misschien is het wenselijk te voorzien in een opleiding. (De Pyper, Bouciqué, David)
Bij Landsverdediging wordt wel voorzien in psychologische steun door een psycholoog. (Offermans en Picard)
- Externe communicatie: het is belangrijk dat door toedoen van de pers de acties van het Crisiscentrum niet worden tenietgedaan. (De Pyper)
- De coördinatie tussen de verschillende crisiscentra (BuiZa, BinZa, Landsverdediging, Volksgezondheid) dient verbeterd te worden op het vlak van de organisatie, communicatie en informatie.
- Indien een crisis ten einde is, en er nog mensen vermist zijn, volgt de Dienst Bijstand bij Buitenlandse Zaken die dossiers verder op. (Bouciqué)
- Er werd eveneens gepleit voor een samenwerking tussen het Rode Kruis en de verschillende crisiscentra.

2. Recht op informatie en recht op psychologische steun

Uit verschillende uiteenzettingen van sprekers bleek dat het recht op informatie en recht op psychologische steun de voornaamste behoeften zijn voor de achterblijvers. Het allerergste is immers het 'niets weten'. Het mededelen aan de familie dat er geen nieuws is geeft immers ook steun. Het herinnert de familie eraan dat men nog bezig is met de zaak en met de vermiste persoon. Misschien dient er verder te worden bekeken op welk vlak er verbeteringen mogelijk zijn. (Van Rillaer)

3. Juridische gevolgen

Uit de uiteenzetting kon afgeleid worden dat er in heel wat takken van het recht problemen kunnen opduiken (familierecht (afstamming), huwelijksvermogensrecht (eigendomsrecht), erfrecht (schuldeisers), sociaal recht (uitkering wegens wegvallen van een inkomen), fiscaal recht,...). Op dit ogenblik wordt de problematiek gekenmerkt door een logge procedure en lange wachttijden, die voor weinig (rechts)zekerheid zorgen. Er moet sneller kunnen gehandeld worden, door bijvoorbeeld een verklaring van afwezigheid de waarde toe te kennen van een overlijdensverklaring. De mogelijkheid om een zaak voor de kortgedingrechter in te spannen lijkt daarbij aangewezen, bijvoorbeeld om alimentatie te krijgen, een vaderschapstest te laten uitvoeren, voor de schuldeisers,... Hierbij moet rekening worden gehouden met het VN-verdrag (zie hieronder).

4. VN-verdrag

Op dit ogenblik heeft de VN bijna de werkzaamheden afgerond (normaal gezien in februari 2005) inzake een verdrag betreffende vermiste personen. Het verdrag zal ruimer zijn dan de aanbevelingen van het ICRC, aangezien er ook rekening wordt gehouden met mensenrechten en niet enkel gewapende conflicten. Het zou nuttig zijn het toepassingsgebied, de werking en de invloed van dit Verdrag op te volgen. (Dutli, Dutry, Carreras)

5. Een overvloed aan call-centra

Er werd door verschillende personen opgemerkt (Vande Veegaete, Van Rillaer) dat er teveel call-centra zijn bij een conflict. Iedereen houdt gegevens bij, maar dat leidt ertoe dat er dubbele gegevens zijn enerzijds en anderzijds dat bepaalde gegevens nooit op de juiste plek aankomen. Om dat te vermijden dient er een grondige centralisatie en/of coördinatie te gebeuren van alle gegevens die worden verstrekt.

De Kosovo-crisis kan hierbij aangehaald worden als voorbeeld. Er werd veel informatie verzameld door de militaire strijdkrachten ingevolge de samenwerking tussen vrijheidsstrijders en het leger. Vaak bleek die informatie achteraf ontoegankelijk. Tientallen NGO's wouden immers helpen, maar aangezien de info verspreid is over verschillende plaatsen, werden er maar weinig resultaten geboekt. Een essentiële vereiste is dus dat alle informatie verzameld wordt op 1 plaats. ICRC lijkt daarbij de rol van centrale instantie te moeten dragen.

Een frustratie voor mensen op het terrein volgt eveneens uit het feit dat verschillende troepenmachten informatie hebben met betrekking tot graven, vindplaatsen, wie erbij betrokken is,..., maar deze info wordt vaak niet medegedeeld.

6. Nationaal Inlichtingenbureau

In welke mate kan men starten met het militair luik van het bureau, zonder het burgerlijke te bekijken? (Acke)

T. Schreyer had geen kennis van een scheiding tussen de twee luiken en achtte vooral het burgerlijke luik primordiaal. Dit staat eveneens in het basisdocument van het ICRC.

Er dient voor het Nationaal Inlichtingenbureau rekening te worden gehouden met de bijgewerkte fiche 21.

Eventueel kan er worden bekeken, wat de te ondernemen stappen moeten zijn.

Ter afsluiting:

De studiedag was mijns inziens geen overdonderend succes inzake het opmaken van een inventaris van bestaande regelgeving en praktijken betreffende vermiste personen in het kader van een gewapend conflict. Er zijn echter wel voldoende opmerkingen gemaakt en voorstellen geformuleerd om in een opvolging ervan te voorzien. Dit kan gebeuren in een aparte werkgroep of in de werkgroep Communicatie.